

Elke generatie onderzoekers legt weer andere accenten, in interactie met een steeds sneller veranderende maatschappelijke context. Ze stellen andere vragen en zoeken die ook in andere bronnen. Voor *Brood & Rozen* blijft het bijzonder boeiend om die nieuwe onderzoekspistes – en hun onderzoekers – in de kijker te zetten.

Zo is er de jonge historica Lise Foket met wie we al mochten kennismaken in *Interne Keuken* op Radio 1, waarin ze enthousiast over de Vervierse dierenactivist Jules Ruhl (1864-1936) vertelde. Het verhaal over deze ‘apostel van de Belgische dierenbeschermingsbeweging’ brengt ze nu ook in ons tijdschrift. Naast het pionierswerk van Ruhl analyseert ze de motieven en strategieën van de Belgische dierenbeschermingsbeweging tijdens het fin de siècle (1897-1914). Ze ontkracht de lang gangbare stelling dat dierenbeschermers vooral sociale controle over de arbeidersklasse voor ogen hadden. Ook het lijden van de dieren zelf blijkt van bij de aanvang een belangrijke drijfveer van de dierenactivisten.

Dat ook docenten mee evolueren met hun tijd en zo bijdragen aan het vormen van studenten tot geëngageerde burgers, blijkt uit de volgende bijdrage. Daarin vertelt prof. Magaly

Rodríguez hoe ze gefascineerd raakte door een specifieke vorm van praktijkgericht onderwijs: service-learning. Die leervorm werd in 2017 als vak in het geschiedeniscurriculum van de KU Leuven geïntroduceerd en combineert maatschappelijk engagement (*service*) met leerdoelen (*learning*). De samenwerking tussen studenten, sociale organisaties en kwetsbare groepen staat daarbij centraal. Magaly schetst het ontstaansproces en de relevantie van het vak. Daarna komen twee van haar studenten, Leon Janssens en Marie Hendrix – intussen ook masters – aan het woord. Zij vertellen bijzonder openhartig over hun ervaringen met het project rond mannelijk en transgender sekswerk in Antwerpen, en hoe confronterend en verrijkend de methode van service-learning hierbij was. Een verhaal dat ongetwijfeld wordt vervolgd.

Joris van Parys neemt ons mee op de overtocht van Europa naar Amerika. Met getuigenissen uit de pers en passages uit romans van Conscience en Buysse illustreert hij de soms schrijnende omstandigheden aan boord van de oceaanstomers. Of hoe de

klassenmaatschappij er perfect weerspiegeld werd.

Bart Hellinck belicht enkele belangrijke bestanden uit het Fonds Suzan Daniel dat al sinds 1996, met medewerking van verschillende professionele archiefcentra zoals Amsab-ISG en KADOC-KU Leuven, zoveel mogelijk van het holebi en trans* cultureel en historisch erfgoed bewaart en ontsluit: de archieven van Walter Van Boxelaer, oprichter van de eerste Vlaamse holebigroep, van Het Aidsteam en van GRAF, het Gentse Roze Aktiefrent.

Nico van Campenhout las voor onze boekenrubriek de publicatie *Medezeggenschap. Politieke participatie in Europa vóór 1800* van Wim Blockmans.

Tot slot een woord van dank aan de medewerkers van bibliotheken en archieven die ons telkens opnieuw bijstaan bij de beeldredactie. Voor dit nummer in het bijzonder Bram Beelaert en Hilda Van Hove van het Red Star Line Museum, en Hendrik Defoort en Frank Van Langenhove van de Universiteitsbibliotheek Gent.

Paule Verbruggen